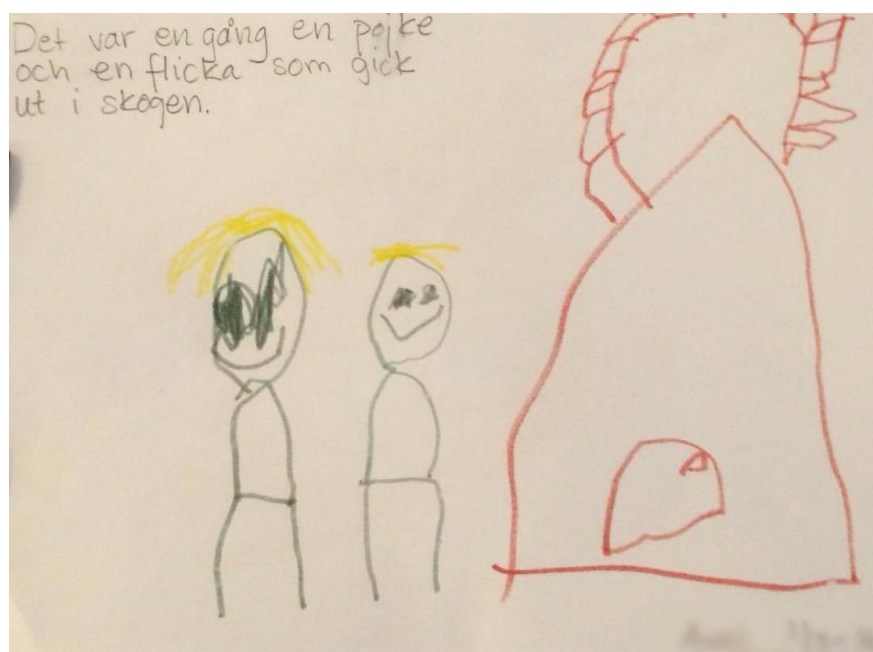

Verksamhetsrapport 2016

Hällberga förskola

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Inledning	4
Enhetens egna nyckeltal.....	5
Hållbar utveckling	6
Utveckla lärande, omsorg, normer och värden i förskola	6
Utveckla lärande, omsorg, normer och värden i grundskola	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Genomföra verksamheter för kultur och fritid	Fel! Bokmärket är inte definierat.

Sammanfattning

På Hällberga förskola har vi läsåret 2015/16 lagt stort fokus på att utveckla vårt värdegrundsarbete. Vi har arbetat mycket med vår likabehandlingsplan och på att implementera den för all personal.

Arbetet med litteratur har genomsyrat förskolans alla mål och det har varit ett mål som engagerad både personal och barn. Personalen har genom Kommunens lässatsning börjat reflektera kring sitt förhållningssätt och miljöns betydelse. I och med att vi tillfört normkritisk litteratur har detta gett barnen möjligheter att reflektera kring normer och värden.

Ett utvecklingsområde som vi kommer att arbeta vidare med är att synliggöra barns lärande och pedagogiska miljöer. Vi behöver skapa förståelse för syftet med pedagogiska dokumentationer och att personalen ska se vinsten med pedagogiska dokumentationer. Personalen behöver reflektera över vad en stimulerande lärmiljö är.

Inledning

Hällberga förskola ligger 1 mil utanför Eskilstuna. Det är en förskola med fyra avdelningar. Förskolan är uppdelad på två olika byggnader som ligger ett par kilometer ifrån varandra, den ena modulen har barn i åldern 1 - 2 år och den andra har barn i åldern 3 - 5 år. I dagsläget går 76 barn på förskolan. Vi har få barn som är flerspråkiga.

Enhetens egna nyckeltal**Anvisning**

Här ska enhetens egna nyckeltal skrivas in.

De nyckeltal som markeras som Styrkortsnyckeltal kommer att skrivas in och visas i enhetens styrkort.

Nyckeltal	Målvärde	Mätmetod	Ansvarig	Nyckeltal till STYRKORT

Hållbar utveckling

Utveckla lärande, omsorg, normer och värden i förskola

Barnen ska uppleva lustfyllt lärande i förskolan.

Arbetet med lässatsningen fortsätter. Kommunens lässatsning används för att stimulera elevers läslust, utveckla elevers läsförståelse samt arbeta för att ge flickor och pojkar goda läsvanor. Målgruppen utökas med flickor och pojkar inom förskolan. (KFN, BUN, TSN, KS)

Arbetet med lässatsningen fortsätter. Kommunens lässatsning används för att stimulera elevers läslust, utveckla elevers läsförståelse samt arbeta för att ge flickor och pojkar goda läsvanor. Målgruppen utökas med flickor och pojkar inom förskolan.

Lokalt åtagande

■ HÄLLBERGA: Senast maj 2016 använder samtliga förskollärare och barnskötare litteratur kontinuerligt i vardagen med ett pedagogiskt syfte.

Resultat: Målet är till stor del uppnått. Personalen använder litteratur med ett pedagogiskt syfte i mycket högre grad än tidigare. Aktiviteterna har bidragit till att barnen har fått en ökad förståelse för vad litteratur kan vara och personalen använder sig av litteratur på fler olika sätt än tidigare.

Analys: Att arbeta med litteratur på förskolan är personalen bekväma med, detta är något som de gjort i många år. Vi menar att det är en av anledningarna till att många av personalen har tyckt att detta varit ett intressant och meningsfullt mål. Det vi har observerat är att fler av personalen har börjat tänka på hur, när och varför de läser för barnen. Personalen reflekterar tillsammans mer med barnen om vad som händer i boken i högre grad nu än tidigare. Vi har även sett att de börjat reflektera över vad det är de läser för typ av bok. En aktivitet var att barnen skulle vara delaktiga i val av litteratur och att de skulle få ta med en bok hemifrån. I reflektion med PU upptäckte personalen att de begränsade barnen i deras val litteratur, något som de var omedvetna om. I kommande reflektioner tillsammans med PU problematiserades detta och personalen började reflektera över sitt förhållningsätt. Vi tänker att detta är ett tydligt exempel på hur aktiviteterna utvecklat pedagogernas sätt att tänka kring litteratur och att de nu är mer tillåtande och öppna i sitt förhållningsätt.

Personalen har även börjat reflektera över hur barnen använder sig av olika typer av böcker. De observerade att de yngre barnen hellre ville läsa böcker utan text, där det bara fanns bilder. Vad beror detta på? En orsak menar vi kan vara att personalen inte upplever att de blir avbrutna i läsande när det inte finns någon text. Det i sin tur ger barnen större utrymme för fantiserande och tänka fritt kring handlingen än när personalen läser texten. Personalen har efter att de observerat och reflekterat kring detta arbetat mer medvetet med att vara tillåtande och släppa in barnens tankar även när de läser en bok med text. Personalen anser själva att de nu är mer öppna i sin kommunikation kring böcker med barnen. De såg även att de barn som inte har det verbala språk blev med i "läsandet" genom att de pekade och visade med gester vad de menade. Personalen blev medveten om kroppspråkets betydelse. En framgångsfaktor på förskolan har varit att arbeta projektinriktat med en saga. Barnen har visat stort intresse och delaktighet och personalen har kunnat väva in sagan i många av verksamhetens mål.

Personalen genomförde självvärdering kring området "Vi uppmuntrar barnen att kommunicera genom tal och skrift, samt genom olika estetiska uttrycksformer både i traditionell och i digital form". Utifrån det upptäckte personalen att de inte använde sig av digitala hjälpmedel i så stor grad som de önskade och att det finns utvecklingspotential kring detta område. Kan det göras en satsning på att köpa in e-böcker så att det finns ett basutbud på lärplattan? Detta blir ytterligare ett komplement för både personal och barn. Personalen har använt projektorn och visat sagor i digital

Lokalt åtagande

form. Det de har sett är att det är lättare att fånga många barns uppmärksamhet om man använder projektorn. Alla barn ser bilden samtidigt, något som gör att det blir lättare att relatera till det som läses och det i sin tur bidrar till barnets fantasi och kreativitet stärks. En tanke vi tar med oss från det här är att det är viktigt hur personalen organiserar sina lässtunder. Annars blir det inte meningsfullt för vare sig barn eller personal.

Genom BRUK har förskolan även undersökt om de "ger barnen regelbundna tillfällen att lyssna på och samtala om böcker och bilder"? Undersökningarna visade att personalen ofta läste efter lunch när barnen hade vaknat, detta innebar att de som inte sov fick fler tillfällen att uppleva litteratur än övriga barn. Hur kan personalen organisera så att alla barn får samma möjlighet till läsoplevelse? Utifrån sin analys i BRUK har personalen ändrat sina rutiner för att kunna erbjuda fler lästillfällen vid olika tillfällen under dagen.

Vi ser ett behov av att utveckla läsmiljöerna på förskolan. Vi vill att böckerna och lärplattor blir mer tillgängliga och integrerade i verksamheten. Vinsten för barnen blir att det får mer inflytande över när och var de vill använda sig av litteratur. Genom tvärgrupper vi haft i förskoleområde Kompassen har personalen haft många intressanta diskussioner och även delat med sig av konkreta tips och idéer. Ett exempel på det är hur man kan utforma en inspirerande läsmiljö. Enligt läroplanen ska miljön vara öppen, innehållsrik och inbjudande. Detta är något vi vill fokusera på vidare nästa läsår, hur vi kan skapa miljöer som bjuder in till språk och kreativitet. En annan bidragande orsak till ett stort intresse för litteraturen för personalen har varit kommunens Lässatsning. Personal på förskolan och chefer har tagit del av Lässatsningens föreläsning om Bokstundens betydelse, något som delgavs och diskuterades på ett APT. Det väckte många tankar och reflektioner. Hur placerar sig den vuxna i förhållande till barnen när hen läser? Vad ställs för frågor till barnen? Hur genomförs ett boksamtal? Vi ser en vinst med att ha en mångfald av litteraturen. Både vilken typ av litteratur vi erbjuder men även från vilka instanser vi hämtar litteratur, såsom bokcentralen, bokbussen, samt egna inköp av böcker.

Barnen har fått använda sig av tankar från litteraturen och använt sig av olika estetiska uttrycksformer såsom skapande, dans och drama. De har fått en erfarenhet av flera sätt att uttrycka sig vilket bidragit till att de fått ett rikare språk och möjlighet till ökad förståelse för varandras olika sätt att kommunicera. Personalen såg en vinst med att dela in barnen i mindre grupper då de såg varje barn och hade lättare att dokumentera barnens lärprocesser. Vinsten för barnen blev ökad delaktighet och trygghet.

Bland de äldre barnen har personalen observerat att litteratur används när det är rörligt för att lugna ner gruppen och de tänker att det är en bra aktivitet som fångar många barn. Personalen tar ofta hjälp av böcker om det är ett budskap de vill berätta, gärna gamla folksagor som inte har bilder så barnen får koncentrera sig på att lyssna. I observation har personalen sett att barnen tycker det är spännande, att det kan vara en vinst för barnen att skapa egna bilder för att främja sin fantasi och kreativitet.

Barnen har utifrån detta skapat sina egna böcker, där de har bidragit med både text och bild.

Personalen anser att när barnen frågar om ord de inte förstår så leder det till ökad språkförståelse och nyfikenhet.

Slutsats: En framgångsfaktor för att fånga barns intresse är att personalen är engagerade och intresserade. Genom att fördjupa sig i litteratur och genom att använda sig av estetiska uttrycksformer och digitala hjälpmedel får barnen ett rikare språk och en ökad förståelse för litteratur. Vi anser att det behöver finnas ett stort utbud och variation av böcker i verksamheten för att tillgodose alla barns intresse och utmana dem i deras tankar och förståelse. Vi ser ett behov av att utveckla inspirerande läsmiljöer på förskolan.

Flickors och pojkars lärprocesser är både stimulerade och utmanade. Barnens förändrade kunnande är synliggjorda och dokumenterade. Ingångsvärdet/nuläget utifrån enhetens systematiska kvalitetsarbete har utvecklats från HT 2015 till VT 2016

Flickors och pojkars lärprocesser är både stimulerade och utmanade. Barnens förändrade kunnande är synliggjorda och dokumenterade. Ingångsvärdet/nuläget utifrån enhetens systematiska kvalitetsarbete har utvecklats från HT 2015 till VT 2016

Lokalt åtagande

■ HÄLLBERGA: Senast maj 2016 har samtliga flickor och pojkar pedagogiska dokumentationer som visar deras förändrade kunnande kopplat till läroplanen.

Resultat: Målet är till stor del uppnått. Alla barn har dokumentationer men inte alla visar barnens förändrade kunnande.

Analys: För att underlätta för personalen i arbetet med det systematiska kvalitetsarbetet har gemensamma dokument skapats i förskoleområdet Kompassen såsom årshjul och årsplaner. Ledningen har även skapat olika dokument för att underlätta för pedagogisk dokumentation. Personalen har haft svårt att hitta rutiner och tid till att reflektera tillsammans och att dokumentera. Det har varit en hel del frånvaro och det har påverkat både personalen och barngruppen. Reflektionen har blivit bortprioriterad. Vi ser att en del personal har lättare att få ut sin tid och vi tänker att det kanske måste läggas upp ett schema där det finns reflektion men det står inte vems reflektion det är utan det är den som behöver det mest. Personalen gör en del dokumentationer när de arbetar med barnen i mindre grupper. Vi ser att detta är en framgångsfaktor och vi vill att de ska fortsätta och dela barnen oftare i mindre grupper i högre grad än vad de gör idag. När personalen ska dokumentera upplever att det är lätt att missa de barnen som inte vill kommunicera i grupp. Kan de filma istället och titta på kroppspråket? Kan personalen göra på ett annat sätt när de ska dokumentera så att alla barn får tillfälle att komma till tals? Personalen upplever att de fastnar i att de måste veta vad barnen ska eller har lärt sig när de genomför en aktivitet. Vi menar att de måste låta processen ta tid och låta barnen vara delaktiga i det fortsatta utforskandet. Inte tänka så mycket innan vad resultat ska bli. Som läroplanen betonar ska den pedagogiska verksamheten utgå från barnens erfarenheter, intressen, behov och åsikter. Vi menar att personalen är bättre på att följa barns intresse än att dokumentera själva lärprocessen. En viktig faktor i detta är att personalen skriver aktiviteter som är tydligt kopplade till målen och som kan utgå från barngruppens intresse. En del av personalen uttrycker att de tänker att pedagogisk dokumentation är mer som självvärdering, hur kan de som personal göra för att föra barnens tankar vidare mot det mål de vill att barnen ska uppnå? Vi tänker att det är viktigt att personalen förstår vinsterna med pedagogisk dokumentation och att vi måste arbeta med detta mer på förskolan. De har börjat använda sig av Lotusdiagrammet till att dokumentera för att se kopplingen till Lpfö och vi har sett en vinst i detta. Kanske är detta ett bra sätt att få med all personal i dokumenterandet och för att alla ska kunna se kopplingen till läroplanen? Personalen har observerat att barnen är intresserade av sina befintliga dokumentationer. Barnen sitter ofta och tittar i sina pärmar och pratar om saker de varit med om och vad de inte kunde och vad de lärt sig. Detta menar vi visar vikten med att synliggöra barnens förändrade kunnande och lärprocesser. Det är sällan personalen skriver ner barnens tankar och fyller på i befintliga dokumentationer. Detta arbete skulle kunna utvecklas. Personalen har fastnat i att dokumentationerna måste vara så fina så att det blir ett problem för dem. Att de anser att de inte hinner för att de måste använda sig av lärplattor eller dator istället bara för penna och papper. Kan vi möjliggöra detta genom att sätta upp reflektionspapper på väggarna? Aktiviteterna har inte bidragit till måluppfyllelsen då det handlade om att synliggöra de pedagogiska dokumentationerna för barn och vårdnadshavare och det de behöver utveckla är rutiner för att göra pedagogiska dokumentationer. Personalen behöver skriva tydligare aktiviteter som är kopplade till målet. På förskolan finns det ett behov att arbeta med läroplanens intentioner men vi ser stora

Lokalt åtagande

utvecklingsmöjligheter då personalen visar intresse och vill bli bättre på att dokumentera. De behöver rätt stöttning och rätt förutsättningar.

Slutsats: Vi behöver reflektera kring hur vi ska tydliggöra vinsterna och hur vi ska arbeta med pedagogisk dokumentation för att det ska bli meningsfullt för såväl barn som personal. Det behövs att vi organiserar för reflektion kring läroplanen tillsammans med kollegor samt att vi behöver prioritera dessa tillfällen i större utsträckning.

Föräldrarna ska uppleva att barnet är tryggt i förskolan. (BUN)

Barn och vårdnadshavare upplever att de är trygga på förskolan. Enhetens resultat utifrån ingångsvärdet/nuläget från de båda brukarenkäterna 2015 är bibehållet VT 2016.

Barn och vårdnadshavare upplever att de är trygga på förskolan. Enhetens resultat utifrån ingångsvärdet/nuläget från de båda brukarenkäterna 2015 är bibehållet Vt. 2016.

Lokalt åtagande

— HÄLLBERGA: Senast 18 maj 2016 är likabehandlingsplanen implementerad hos samtliga förskollärare och barnskötare samt förankrad i verksamheten tillsammans med barn och vårdnadshavare.

Resultat: Målet är till stor del uppnått. Personalen har fått en ökad medvetenhet om innehållet i likabehandlingsplanen och de har börjat problematiserat olika dilemman med varandra och tillsammans med barn.

Analys: Genom diskussioner på APT har personalen diskuterat och problematiserat de olika diskrimineringsgrunderna. Det har varit både meningsfullt och viktigt för pedagogerna. Detta för att personalen upptäckt att de har olika uppfattningar om olika dilemman och det är viktigt att personalen vågar pratar öppet om detta. Ett tydligt exempel var om hur viktiga/oviktiga våra svenska traditioner är för oss. Vi vill gärna fira för att det är tradition men är det verkligen så viktigt att vi inte skulle kunna strunta i det om någon inte ville delta i våra traditioner? Vi menar att om det finns ett öppet klimat personalen mellan så vågar de säga hur och vad de tycker oftare. Vi anser att det blir enklare att lyfta dilemman om vi använder oss av ett klart språk. Blir det lättare om vi pratar oftare om innehållet i likabehandlingsplanen? Vi tror det så det är viktigt att vi skapar rutiner som systematiserar likabehandlingsarbetet. T.ex. på som en punkt vid reflektioner och att vi lyfter en diskrimineringsgrund varje APT.

Som en del i likabehandlingsarbetet har vi haft personal på fortbildning kring HBTQ. Vi använde oss av detta material och utbildningsfilmer på ett APT för att reflektera och diskutera kring ämnet. I diskussioner började personalen reflektera över sin miljö på förskolan. Hur ser miljön ut? T.ex. finns det över barnets fack bilder på barnets familj och hur skulle vi reagera om t.ex. en familj inte skulle vilja vara med på bild? Hur gör vi om det kommer familjer med skyddad identitet? Ledningen såg ett behov i vårt område att vi behövde revidera och implementera vår likabehandlingsplan hos personal, som en del i detta köptes normkritisk barnlitteratur in till alla våra förskolor. Vi såg att det fanns ett behov av just litteratur som visade på olikheter. Detta gör att vi kan lyfta värdegrundsfrågor på ett mer naturligt sätt med barnen och utifrån deras funderingar och frågor. Genom fortbildning av Kommunens lässatsning fick de även ta del av hur vi kan tänka kring normkritisk litteratur.

Läroplanen säger att förskolan ska stimulera barnens samspel och hjälpa dem bearbeta konflikter samt reda ut missförstånd, kompromissa och respektera varandra, Personalen har observerat att barnen är väldigt omedvetna om olikheter och att de oftast inte diskriminerar någon utifrån grunderna. Oftast kränker barn varandra utan någon grund, bara att de blir osams, det kan vara att barnen blir oense om en leksak. När personalen tänker på konflikthantering är det viktigt att de

Lokalt åtagande

pratar mer om hur de gör/ agerar vid barn som det är konflikter ofta runt om. Lyfter fram vad de gjorde som var bra, vad kunde de gjort annorlunda? Vi menar att personalen många gånger är omedvetna om hur de låter, vad de säger till barnen. Personal i förskolan har generellt sett väldigt lätt att rätta barn när de säger något eller gör något de tycker kränker någon annan men de har svårt att fråga en vuxen "Hur tänkte du nu"? Personalen behöver arbeta med de metoder de fått genom modigt medarbetarskap såsom kuben och klart språk. Ett utvecklingsområde som personalen har observerat är när det gäller konflikthantering med de yngsta barnen. Personalen reder ofta ut konflikterna åt barnen istället för att låta barnen sätta ord på vad som hänt. Det kan bero på att de yngre barnen mest kommunicerar med kroppsspråket och att personalen inte lyssnar in detta kommunicerande i lika hög grad som när det verbala språket används. Vi menar att det är en vinst för barnen om vi lär de sätta ord på sina känslor redan i tidig ålder.

En fråga vi ställer oss är hur vi ska kunna involvera vårdnadshavarna i detta arbete? Personalen har lyft på föräldraråd att de arbetar med likabehandlingsplanen och de vill kunna nå alla, inte bara de som är på mötet. Kan vi ha diskussionsfrågor på ett föräldramöte? Genom förskolans egna enkäter fick vi svar på vad vårdnadshavare ansåg om ordet "trygghet". Vi såg att det handlade mycket om att det skulle finnas bra staket, bra utrymningsvägar, tillräckligt med personal medan pedagogerna tänkte att det handlade om ärlighet och kommunikation. Det är bra att ha med i bakhuvudet när vi diskuterar olika saker med vårdnadshavare att vi inte alltid menar samma sak. Det är viktigt att ha en bra kommunikation med vårdnadshavarna. Vi anser att den föräldraaktiva inskolningen skapar möjligheter till detta.

Det är svårt att dra några tillförlitliga slutsatser utifrån Brukarenkäten då endast 23 % svarat men vi ser en minskning från 3.65–3.58. Vi tänker att om pedagogerna arbetar aktivt med likabehandlingsplanen och om vi involverar vårdnadshavarna i detta arbete så kommer de att se skillnad i arbetet mot barnen. Vi menar att detta kommer att resultera i att vårdnadshavare upplever mer trygghet.

Slutsats: Värdegrundsarbetet behöver bli mer levande och likabehandlingsplanen en naturlig del av verksamheten och det är ett arbete som måste fortlöpa. Vi behöver skapa tillfällen för god kommunikation med vårdnadshavarna.

Alla barn ska uppleva att de blir bemötta med respekt och lyssnade på. (BUN)

Samtliga vårdnadshavare och barn upplever att de bemöts respektfullt på förskolan. Enhetens resultat har ökat utifrån ingångsvärdet/nuläget från de båda brukarenkäterna 2015 till VT 2016

Samtliga vårdnadshavare och barn upplever att de bemöts respektfullt på förskolan. Enhetens resultat har ökat utifrån ingångsvärdet/nuläget från de båda brukarenkäterna 2015 till Vt. 2016.

Lokalt åtagande

- HÄLLBERGA: Samtliga vårdnadshavare och barn upplever att de bemöts respektfullt på förskolan.
Målet är uppnått när:
  - * Resultatet på förskolornas egna enkäter till vårdnadshavare har diskuterats, för att skapa samsyn, i olika forum.
  - * Förskollärare och barnskötare arbetar aktivt med målen i likabehandlingsplanen i vardagen.
  - * Samtlig personal reflekterar och problematiserar etiska dilemman och livsfrågor tillsammans med barn och kollegor.

Resultat: Målet är till stor del uppnått. Förskollärare och barnskötare arbetar aktivt med målen i

Lokalt åtagande

likabehandlingsplanen. Personalen reflekterar och problematiserar etiska dilemman tillsammans med barn och kollegor i högre grad nu än tidigare.

Analys: Det är svårt att veta hur barn och vårdnadshavare upplever att de blir bemötta. Enkätsvaren som vårdnadshavarna fick svara på hade högre svarsfrekvens än brukarenkäten. Svaren som vårdnadshavarna lämnat redovisades på ett föräldramöte. Vi pratade kring hur personalen såg på samma begrepp som trygghet och bemötande. Det vi såg var att de flesta vårdnadshavarna uttryckte att med ett gott bemötande var viktigt att man hälsade på varandra och behandlade varandra med respekt. En del vårdnadshavare vill prata mycket med personalen och en del vill inte prata alls. Personalen ser att barnen kommer in och är glada och att föräldrar är det. Genom utvecklingssamtalen har personalen frågat om hur barn och vårdnadshavare upplever förskolan och alla uttrycker att de är nöjda. Frågorna gällande trygghet handlade mest om yttre miljöer som staket, brandskydd och en dörr som är olåst. Utifrån dessa diskussioner ändrades det i miljön, och personalen satte upp en stopplinje och den följer barnen. Personalen har främst lyft frågor kring etiska dilemman genom böcker med barnen. De lånade boklåder kring temat "mobbing" då personalen arbetat med konflikthantering. De har även haft konkreta situationer som de har behövt hantera. Där har barnen fått varit delaktiga och fått ställa frågor och pratat om etiska dilemman. Vi ser att det varit en erfarenhet för barnen att få prata om t.ex. vart man tar vägen efter döden. Utifrån nämndens mål har vi inte uppnått målet. Brukarenkätens svar gällande bemötande har sjunkit något från 3.60 till 3.53. Det är svårt att dra några tillförlitliga slutsatser då det endast var 23 % som svarade på enkäten. Det vi vet är att vårdnadshavare upplever att barnen är mindre trygga när det inte är ordinarie personal på plats och vi vet att vi haft hög frånvaro på vissa avdelningar. Detta kan ha bidragit till den minskade upplevelsen av trygghet och bemötande. Utifrån detta måste vi bli bättre på att introducera våra vikarier så att de kan ta större ansvar och förstår vikten av ett gott bemötande.

Vi använder oss av föräldraaktiv inskolning men personal tolkar innebörden olika. Vi har sett att en del lever kvar i att barnet skolas in mot personal och inte mot verksamhet. För att skapa en tydlighet gällande inskolningar har ett dokument skapats som förklarar syftet och hur själva inskolningen ska gå till. Om aktiviteten med att föra loggbok har bidragit till ökad måluppfyllelse vet vi inte då vi inte vet om de läser loggboken. Vi har fått frågan istället om vi kan maila ut information istället och vi tänker att det kan vara ytterligare ett sätt att nå ut till vårdnadshavare. Då kanske vi når ut till fler vårdnadshavare med information och att de upplever en annan trygghet och får en annan förståelse då de uppdateras och vet vad som händer på förskolan. Läroplanen säger att arbetslagen ska samarbeta med hemmen och ge vårdnadshavare möjligheter att påverka verksamheten inom ramen för de nationella målen. Vi har ett aktivt föräldraråd på Hällberga och vi behöver fundera hur vi kan använda detta för att på bästa sätt ge hemmen inflytande och delaktighet.

Slutsats: Det är svårt att utvärdera andras upplevelse av bemötande. Vi behöver fortsätta utveckla former för att föra dialog kring bemötande tillsammans med vårdnadshavare. Egna enkäter har visat sig vara en framgångsfaktor och något vi vill arbeta vidare med.